

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Προτεινόμενα Θέματα

Λατινικά – Γ' Λυκείου

2026

ΚΕΙΜΕΝΑ

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus “interrogo vos” inquit “quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore”. Cum omnes recentem esse dixissent, “Atqui ante tertium diem” inquit “scitote decerptam esse Cathagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!” Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.

Si quid durius ei videbatur, quod imperandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset. Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

A1. Να γράψετε τη μετάφραση των υπογραμμισμένων αποσπασμάτων.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1.

- α) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής ζωής κατά την Προκλασική εποχή.
- β) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις με την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος**, ανάλογα με το περιεχόμενό τους.
 1. Μετά τον 3ο αι. π.Χ. έχουν σωθεί ελάχιστα γραπτά μνημεία χωρίς ιδιαίτερη λογοτεχνική αξία.
 2. Οι «νεωτερικοί» ποιητές δημιουργούν συνήθως σύντομα και πολύ προσεγμένα στη μορφή ποιήματα.
 3. Το αρχαιότερο πεζό λατινικό έργο που σώζεται ανήκει στον Κάτωνα, και έχει τίτλο “Για τη γεωργία”.
 4. Οι δύο πιο γνωστοί Ρωμαίοι κωμωδιογράφοι είναι ο Πλάυτος και ο Λουκρήτιος.
 5. Οι Ρωμαίοι προσεγγίζουν τα ελληνικά πρότυπα μέσα από τη δημιουργική-πρόσληψη (imitatio) και τον ανταγωνισμό (aemulatio).

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε στα κείμενα λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **τριακοστός, Δίας, ένστικτο, είδωλο, ανάμνηση.**

Μονάδες 10

Γ1.

- α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για κάθε μια από τις παρακάτω συνεκφορές:
Ficum praecocem: γενική πληθυντικού

Extremo discrimine: ονομαστική ενικού

Ea cerva: γενική ενικού

Postero die: αιτιατική πληθυντικού

Admiratio magna: ονομαστική πληθυντικού

Μονάδες 10

β. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους παραθετικών όπου ζητούνται:

recentem: υπερθετικός, αφαιρετική πληθυντικού

extremo: συγκριτικός, αιτιατική πληθυντικού

durius: τους άλλους βαθμούς στη γενική πληθυντικού

magna: συγκριτικός, αιτιατική ενικού ουδετέρου

Μονάδες 5

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται (να ληφθεί υπόψη το γένος του υποκειμένου όπου απαιτείται):

attulit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

decerptam esse: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

cavete: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή

nolite: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα

confidere: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα

credideritis: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

monitum esse: την αιτιατική ενικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος

imperandum esset : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου όπου βρίσκεται ο τύπος

perisse: τη δοτική του γερουνδίου

fugit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην άλλη φωνή

introrupisset: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή **και** το απαρέμφατο παρακειμένου στην άλλη φωνή

orta est: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα **και** το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα

Μονάδες 15

Δ1.

α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους: **patribus, quando, Carthagine, nimia, in quo, eius, emissa.**

Μονάδες 7

β) «**ut eam postero die repente in eum locum emitteret**»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 3) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1).

Μονάδες 5

Δ2.

α) Να αναπτύξετε τις παρακάτω μετοχές στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις εισαγόμενες με το σύνδεσμο που ζητείται στην παρένθεση.

«**Cato.... ostendensque patribus inquit**» (dum)

«... **admissis amicis in cubiculum suum**...» (ubi)

Μονάδες 4

β) «**Fiduciamdeponite**»: Να δηλώσετε την απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 2

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

γ) «*quod imperandum militibus esset*»: Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη του γερουνδιακού στην ενεργητική με **debeo** και απαρέμφατο.

Μονάδες 5

Δ3. «*Ea cerva perisse credita est*»: Να εντοπίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου εξηγώντας το συντακτικό φαινόμενο. Στη συνέχεια να μετατρέψετε το παθητικό ρήμα σε ενεργητικό κάνοντας τις απαιτούμενες αλλαγές.

Μονάδες 7

Application για την Τράπεζα Θεμάτων

Ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο για μαθητές & εκπαιδευτικούς!

www.trapeza-thematon.gr

Χιλιάδες χρήστες καθημερινά μελετούν Θέματα σε όλα τα μαθήματα!

Διατίθεται και ως mobile app.

Ενδεικτικές Απαντήσεις

A.1.

Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο, προστατέψτε την πατρίδα. Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση που είναι υπερβολική σε σας. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί (ή:φροντίσει) κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε για την πατρίδα. Θυμηθείτε ότι κάποτε η πολιτεία βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο!». Κι αμέσως άρχισε ο τρίτος Καρχηδονιακός πόλεμος, στη διάρκεια του οποίου καταστράφηκε η Καρχηδόνα.

Εάν κάτι το οποίο έπρεπε να διαταχθεί στους στρατιώτες του φαινόταν κάπως σκληρό, διακήρυττε ότι τον είχε συμβουλευσει το ελάφι. Αυτό το ελάφι κάποια ημέρα έφυγε και πίστεψαν ότι είχε πεθάνει. Όταν κάποιος ανήγγειλε στον Σερτώριο ότι το ελάφι βρέθηκε, ο Σερτώριος τον διέταξε να σωπάσει. Επιπλέον τον καθοδήγησε να το αφήσει ελεύθερο ξαφνικά την επόμενη μέρα σ' αυτόν τον τόπο, όπου επρόκειτο να βρίσκεται ο ίδιος με τους φίλους του.

Μονάδες 20

B.1.

α) Κατά την προκλασική εποχή στο ρωμαϊκό θρησκευτικό σύστημα έχουν ενταχθεί οι ελληνικοί θεοί. Όλο και περισσότεροι Ρωμαίοι έρχονται σε επαφή με τον ελληνικό πολιτισμό. Μορφωμένοι Έλληνες εγκαθίστανται, συχνά χωρίς τη θέλησή τους, στη Ρώμη και μούν τους Ρωμαίους στην ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία. Ελληνικά έργα τέχνης μεταφέρονται στη Ρώμη. Οι νέοι γοητεύονται από την ελληνική «μόδα», εισάγονται ελληνικά και ανατολικά έθιμα, που απομακρύνουν τους Ρωμαίους από τα παραδοσιακά λιτά ρωμαϊκά ήθη.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Παράλληλα με όσους θαυμάζουν την ελληνική κουλτούρα, υπάρχουν και συντηρητικοί Ρωμαίοι που βλέπουν με καχυποψία την ελληνική επίδραση. Τέτοιος ήταν ο Κάτων: ενδεικτικό της νοοτροπίας του ήταν ότι φοβόταν, ανάμεσα σε άλλα, πως οι Έλληνες γιατροί συνωμοτούσαν, για να εξοντώσουν τους Ρωμαίους.

β)

- α) Λάθος
- β) Σωστό
- γ) Σωστό
- δ) Λάθος
- ε) Σωστό

Μονάδες 10

B.2. Tertium, diem/diei, instinctam, videbatur/visum esse, mementote

Μονάδες 10

Γ1.

- α. **Ficum praecocem**: γενική πληθυντικού → **Ficum/ficorum praecocium**
Extremo discrimine: ονομαστική ενικού → **Extremum discrimen**
Ea cerva: γενική ενικού → **Eius cervae**
Postero die: αιτιατική πληθυντικού → **Posterios dies**
Admiratio magna: ονομαστική πληθυντικού → **Admirationes magnae**
- β. **recentem**: υπερθετικός, αφαιρετική πληθυντικού → **recentissimis**
extremo: συγκριτικός, αιτιατική πληθυντικού → **exteriora**
durius: τους άλλους βαθμούς στη γενική πληθυντικού → **Duriorum/ durissimorum**
magna: συγκριτικός, αιτιατική ενικού ουδετέρου → **maius**

Μονάδες 15

Γ.2.

attulit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή → **afferretis**
decerptam esse: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή → **decerptam esse**
cavete: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή → **cauturos esse**
nolite: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα → **nolunt**
confidere: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα → **confisi erunt**
credideritis: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή → **credebat**
monitum esse: την αιτιατική ενικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος → **monentem**
imperandum esset: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου όπου βρίσκεται ο τύπος → **imperanda fuerunt**
perisse: τη δοτική του γερουνδίου → **pereundo**
fugit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην άλλη φωνή → **fugitor**
introrupisset: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή και το απαρέμφατο παρακειμένου στην άλλη φωνή → **introrumperem και introruptam esse**
orta est: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα και το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα → **oriturae sitis και orere**

Μονάδες 15

Δ.1.

- α) **patribus**: έμμεσο αντικείμενο στο ostendens
quando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο decerptam esse
Carthagine: απρόθετη αφαιρετική που δηλώνει στάση σε τόπο στο decerptam esse (απρόθετη γιατί είναι όνομα πόλης)
nimia: κατηγορούμενο στο quae μέσω του συνδετικού ρήματος est

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

in quo: εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο στο *futurus esset*

eius: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *diei*

emissa: επιρρηματική χρονική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος *cerva*

- β) **ut eam postero die repente in eum locum emitteret:** δευτερεύουσα ονομαστική βουλητική πρόταση που λειτουργεί ως αντικείμενο στο ρήμα *praecerit* εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο *ut* επειδή είναι καταφατική, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι κάτι το επιθυμητό και συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού (*emitteret*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*praecerit*) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν. Έχουμε ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

Μονάδες 12

Δ.2.

α) “Cato.... **ostendensque** patribus inquit” : dum (Cato) ostendit....

“ ... **admissis amicis** in cubiculum suum...”: ubi Sertorius amicos admisit

β) Nolite deponere/ ne deposueritis

γ) Quos Sertorius deberet imperare militibus

Μονάδες 11

Δ.3. Cerva : υποκείμενο του απαρεμφάτου *perisse*, ταντοπροσωπία, άρση λατινισμού.

Όταν το ειδικό απαρέμφατο εξαρτάται από **παθητικούς** τύπους των **λεκτικών** και **δοξαστικών** ρημάτων (και αυτοί βρίσκονται σε **προσωπική** σύνταξη), το υποκείμενό του εννοείται κανονικά σε πτώση ονομαστική, αφού ταυτίζεται με το υποκείμενο του ρήματος (**άρση του λατινισμού**).

Ea cerva se perisse credidit.: λατινισμός ειδικού απαρεμφάτου

Μονάδες 7

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2026

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα

μέσα από την **ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ** ή την **Android Εφαρμογή: mobile app**